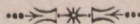

A 2515

1502

Jakob Tiim.

P ü h a k u j u.

Tallinnas 1900.

G. Pihlaka raamatukaupluse tuluga.

Sind 15 kop.

Püha kuu.

Jakob Piiri

lugulaul.

Koidu taunid, õnne õied,
Siin ei õitse, lehitse,
Suule kuub on selga jeatud,
Kurva elu kujule.

Tallinnas, 1900.

G. Bihlaka raamatukaupluse kirjastus.

Дозволено Цензурою — Юрьевъ, 2-го Марта, 1899 года.

ENSV TA Fr. E. Kreutzwaldi nim.
Kirjandusemuuseumi
RAAMATUKOGU

96 717

Печатано въ типографіи М. Шиффера и М. Антье, Ревель.

Esimene laul.

Ena riinvalt elusse.

Waat' mäe otsas kasvavad
Nii kaunid fenad laje puud.
Nad kõrged kül ja näguvad,
Neil ladwad siiski kõverad.

Roiduia.

Pühalikult hüüdwad tornis kellad ;
Hääled kumisewad õrnad, hellad,
Armas suwe pühapääw on täes.
Rahwas waitjelt kirikusse tõttab,
Pühast teenistusest oja wõtab,
Leiab hinge rahu usu waes.

Säält ta astub jälle kodu teele.
Mõni hing sai rahulise meele,
Leidis waewa pääle kofutust.
Kella helin rahwast koju jaatab ;
Kirik nii kui ema teda waatab,
Ragu soowiks talle õnnistust.

Nõnda waitne õhtu kätte jõuab,
Iga rändaja nüüd rahu nõuab ;
Mõni näeb ju õnnestawad und.
Üksi linnu loorist kuulduw kaja,
Lindudelgi loojat kiita waja ;
Looduses weel kestab palwe tund.

Keft õö jõuab. Keft on rahus, waga,
Kirik waitje metja tuta taga,
Seijab pühaliku rahu sees.
Aga metsajtkawalasti piilub,
Templi usseligemale hiilub,
Siin üks langenud ja hirmus mees.

Ehk on meile sellest kaju jugu
Kui siin selle mehe elulugu,
Enne pisut tundma õpime.
Emale ta oli kallis hinnas
Kui weel süüta imes tema rinnas,
Sest ta oli ema ainuke.

Jä Atsist valju kül ei hooli,
Saadab teda siiski linna kooli,
Et kord tuleks temast kuulus Ants.
Vanemad ta õppimist ei küsi,
Antsuke ei kooli pingil püüsi,
Tema armjam ajawüde tants.

Kardetakse liiga raha kulu,
Arwatakse sellest päris tulu,
Pannakse Ants halba peresse,
Kus just puudub wagadus ja komme,
Tüli kaja kuuldub täna, homme,
Jga üks on tüüks teisele.

Peremees see ihtab raha saada,
Aga selle järgi ta ei waata,
Mõllal Atsi tuleb õhtule.

„Kui ma olen poisi wastu kare
Jätab tema tühjaks minu tare;
Kõsti raha maksab teisele.“ —

Mõnda mõtleb mees; ka perenaene
See on lapse kaswatajaks waene,
Sell on sõhki naabri naestega.

Sellega weel trööstib ennast tema:
„Wõõras laps, ma pole ju ta ema,
Et nii hakkab ennast waewama.“

Maja sõbrad wiina koku toowad,
Jändawad ja ühes seltõis joowad.
Pere mees jääb hiiab Antsule:
„Ära ennast raamatuga piina,
Hakka meheks, wõta kärke wiina.
Ega see sind joodikuls ei tee!“

Mõnda jääb nüüd õppimine maha,
Noormees omandab kõik nähtud paha,
Wiidab aega hullumõisega.

Zuba paha sõnum koju jõuab,
Iša Antsu elust aru nõuab,
Püüab teda waljult noomida.

Aga ema, kellele poeg kallis,
Kas ta isa noomimisi sallis,
Bahemehets astus pojale.
Wiha tules lõkendab ta pale,
Hüüab: „See on selge laimatus, wale
Tühja juttu muidu tehakse!

Ruda säärast küla naeste juttu
Uskuma ja oled karme, ruttu,
Jookse muidu Atsi kallale?
Lapsi meile elus antud wäha,
Rõõm on Antsu igatahes näha;
Ta on ilmas meile ainuke.“

Rõnda warjab ema poja paha,
Saadab jala temale weel raha,
Et ta lahedalt wõiks elada.
Õpi aeg on warsti mööda läinud,
Antsukene leeris ära käinud,
Asub linnast koju elama.

Aga noormees tööd ei wiitki teha,
Tõdewaks laisaks läinud on ta teha
Korratuma elamisega.
Pääs ja südames tal asub kõrkus,
Teaduses ja uju elus nõrkus.
Kes nüüd suudab teda juhtida?

Noormees teiste seltsis ümber rändab,
Külas tantšib, neiudega jändab,
See on tema ülem lõbudus.
Kõrtsi laua taga waljuit kriiskab,
Ennast kiidab, isa wara priiskab,
Astub jenna, kus on katelus.

Siiski peab weel ema teda kalliks.
Aga isa päha juuksed halliks,
Lähewad juure kurwastuse all.
Iša õpetusi poeg ei wõta
Abiks talu tööle ta ei tõtta;
Tuge pole wanal rändajal.

Poja halwad elu kumbed, paha,
Iša elu aja otjast maha
Niitwad aastaid agarufega.
Selle sees ta jappi, kihwti maitseb,
Et weel ema poja paha kaitseb
Ja ei lasje teda pöörata.

Wiimaks isa hinge heidab mures,
Poega maanitseb ja ütleb jures:
„Armuta poeg, sina tapad mind!
Astu weel furd elus auusa teele,
Muidu faotad inimliku meele,
Hirmus tulewik furd ootab find.“

Aga Antsu isa jurm ei muuda,
Iša sõnu mõista ta ei juuda,
Ta ei tunne nende tõsidust.
Enne isa tal weel karta oli,
See on furnud, nüüd tal oma woli,
See on tema suurem rõõm ja lust.

Nüüd ta omandus on Lutsju talu,
Wäljad, karjamaa ja kase jalu,
Kohu aid ja wilja kandjad puud.
Kiwist ehitatud kindlad tallid,
Kendes hobused ja loomad, kallid,
Lambad, linnud ja weel palju muud.

Ema weelgi Antsu Atsiks hüüab,
Siisgi teda maanitseda püüab,
Et ta lahkuks halwaisi sõbradest
Aga juuremaks läab Antsu kurjus,
Tihhti tuleb tema koju purjus,
Kus ka emal kartus tema eest.

Südames tal ajub kuri iha.
Elusõna wastu waenu wiha
Igal pool ta kõnes awaldab.
Püha kirja hoopis teisets käänab,
Oma mõtte järgi jampšib wäänab,
Halpide ees auu ja kuuljust saab.

Kui ta kuuleb wahest waga kõnet,
Ehk kui patust kõnelewad mõned,
Reid ta igapidi hirwitab;

Pilkades neid hüüab püha-jüriks,
Selle mõistus olla läinud nüriks,
Kes nii tühjast asjast juttu a'ab.

Mõnda wiib ta mõnda eksteele,
Riisub mitme süüta waga meele
Wõrgutawa wale keelega.
Reiufesi juhhib ekfi ilma,
Rahetsuse wee neil jätab filma,
Jätab elupuhust leinama.

Ei ta mõista ema hinge waewa
Rui see oma lapse elu laewa
Ekfi kaljul näeb ju lõhkema,
Ja et isa hing on maa pääl võrgus,
Rui ta lapsed hukatuse võrgus
Rabelewad lahti pääsmata.

Ants ei hooli enam oma emast
Ei ta sellest, et ju palju temast
Rahwas ainult halba kõneleb,
Jstub jooma majas wara, hilja,
Rannab fenna oma raha, wilja,
Et see filma nähes kahaneb.

Juba kaswawad ta talu wõlad, —
Oma tehtud risti kandwad õlad, —
Mis ta waimu muutwad karedaks.
Pere eest ei wõi ta muret kanda,
Teenijaile õiget palka anda,
Wõlga jääb ju walla, kroonu maks.

Wafar üle talu kraami kajak,
Seadus Antsu talust wälja ajab,
Ujab teda ilma hulkuma.
Endsed sõbrad hüüdwad: „see on paros!“
Rahwas räägib: „Lutsu Ants on waras,
Rändab ümber halwa seltsiga.“

Ants on mõistuse, mis ülem ehe
Ja mis täidab iga auusa mehe,
Kurjusega hoopis rikkunud.
Kadunud ta hingest auusus, woorus,
Silmist paistab kurjus, totrus, toorus,
Nägu wiinastüles tursunud.

Ants see ongi, kes nüüd templi õues,
 Öö ja pimeduse warju põues,
 Ukse juurde sala ligineb.
 Wale wõtit luku auku ajab;
 Tühi ruum sääl hirmutawalt kajab,
 Kui Ants templi ukse lahti teeb.

Siin, kus troosti mittu tuhat leidwad,
 Palwes taewa isa ette heitwad
 Igatsjewad armu, halastust,
 Kõrrih julgelt, pejemata palgel,
 Nõrga raswa küünla tule walgel
 Mees, kell süda rikutud ja must.

Raha kasti nüüd ta lahti kiskub,
 Julge käega waeste annid riisub,
 Mis on kokku kannud ohwrimeel.
 Püha paita, altari ta tikub,
 Wäärtusetä asjad ära rikub,
 Lõhub kõik, mis raste kanda teel.

Lunastaja kuldne risti kaju
 Uratab weel rohkem rööwi tuju
 Julges, mustas rööwli südames.
 Selle Ants nüüd oma põue peidab,
 Kiirel sammul järsku jooksu heidab,
 Dtsib warju metsas pöösastes.

Kirik nagu ema kurwalt waatab,
 Oma hukka läinud poega saadab
 Igawesti ära enesest.
 Ahwardades tõstab sõrme üles,
 Sõnatumalt noomib piive süles,
 Aga Ants ei kõhku selle eest.

Teine laul.

Uuenägu.

Meit läinud tundide ja mõtte järel,
 On ikka lennul unenäo tiib,
 Sest tuleb ka, et nägemata ilma
 Ja taewassegi unewõim meid wiib.

Ordumeistrift.

Armas suwe hommik lahkest koidab,
 Närus Suudikogu metsa roidab,

Ruhu rändas templi lõhkuja.
Lutsu Ants see ootas teda ammu,
Astus Juudi vastu mõne samm
Oma hõsel saadud saagiga.

Naatan, keha poolest paks ja raske,
Korjas, kauples läikvat kulda wäike,
Dtsis hoolsalt wana hõbedat.
See ei olnud tark, ei prohwet Naatan,
Waid ta on kui wana kawal saatan,
Keda inimesed põlgawad.

Wargust, kallid asju Naatan ostab,
Eneje eest kawalasti kostab
Kui ta pääle langeb kahtlustus;
Linnad, külad, majad läbi nuhib,
Wargad wõõra wara juure juhib,
Eht kus walwamises hooletus.

„Tere, Naatan! Kõik on hästi läinud,
Kirikus ma olen ära käinud,
Nüüd ma olen päris waga mees.“
Hüüab Ants ja näitab raskest pompu,
Näitab mõnda kallist hõbe tompu,
Selget kulda mis on kotti sees.

„Ära wahi! Dtsi ruttu raha,
Eht kui sina osta kõik ei taha,
Müün ma asjad mõne teisele.“
„Zumal eest!“ Nii hüüab kawal Naatan,
Lase, mind, et enne kaupa waatan,
Kül siis hinnas kokku lepime.“

Ruju nähes Naatan teda waagib,
Proowi otsib, noaga kraabib, saagib
Ja nii leiab, et see selge kuld.
Glawamaks läheb Juudi kõne,
Asjadest ta walib wälja mõne,
Silmad sätendawad rõõmu tuld.

Ta ei arwa kõrgeks nõutud hinda.
Ants lööb rõõmsalt oma wastu rinda,
Tõttab kõrtsi saadud rahaga.
Naatan kraamiga jääb üksi sinna,

Päewa walges ta ei tohi minna,
Tahab õhtut ära odada.

Teda waewab juba raske uni,
Magada ta tahab mõne tunni,
Et tal aeg ei läheks igawaks,
Kallid asjad kuue sisse peidab,
Paneb padjaks, nende pääle heidab,
Et neid keegi talt ei warastaks.

Maganud ta pole kuigi palju.
Mürin kuuldu, nagu lõhkeks kalju,
Tuul nii waljult mekhas kohiseb.
Maa pind kõigub, wäriseb ja liigub,
Juudi pää all padi elab, liigub;
Loodus hirmutawaid hääli teeb.

Wärişedes wana Naatan märkab :
Lunastaja fujus elu ärtab ;
Kuju elu fuurufeks saab süin.
Kibuwitsa kroonis ime walge,
Waewatud on Päästja nägu, palge,
Waatest paistab wäsimus ja piin.

Nüüd ei ole Juudi hirmul piiri ;
Nisti firi näitab wälgu fiiri :

„Jeesus Juuda rahwa kuningas.“
Eeda kirja wdib ju kaugelt näha,
Waatajale jääb ta meelde, päha ;
Juut on juba jookfu minemas.

Naatan waatab üle öla taha
Kas ehk ime pilt ju jäänud maha
Ja siis kuuleb armast hüüde häält :
„Püha Ista taewas ! anna andeks,
Et jee nendele ei tuleks wandeks,
Kad ei tea mis teewad,“ kuuldu jäält.

Siiski kartus Juudi hinge rõhus,
Ta on jookful nagu kõrgel õhus ;
Siit tal hirmus alla waadata.
Maad ja linnad seiswad waitjes rahus :
Rändaja on kõigest ilmast lahus,
Tõttab arwamata rutuga.

Talle paistwad jõed ja mere saared,

Arusaadawad on ilma kaared:
Naatan rändab otse lõunasse.
Kaugemata edasi ta rühib,
Tibti oma otsalt higi pühib,
Teadmata tal kuhu lõpeb tee.

Uga siin ei aita hirmu higi,
Päästja pilt on igal pool ta ligi,
Nagu wari ühes temaga.
Pilwedest ta waatab jälle alla,
Sügawal näeb laia laene walla,
Mille äärt ei suuda filmata.

Tuul siin tugewasti kohab, puhub,
Laene laene järgi wahus uhub,
Mürin kohin kostab sügawalt.
Laewa mehed laewu päästa püüdwad,
Kisti löödud Päästjat appi hüüdwad,
Palwe kostub Juudi lõrnu alt.

Temale ei mõju palwe wägi,
Kõik on wõõras, mis ta kuulis, nägi,
Ehk küll abimees ta ligidal.
Käsu jõnu palweks nüüd ta liidab,
Mõeldes talmudga*) aega wiidab,
Troosti pole seältgi saadawal.

Wiimaks paistab rand nii haljas, ilus,
Waikselt woolab merde uhke Riilus;
Juut on wana Waraode maal.
Terwed paistawad siin linnad, majad,
Uhked lossid, kindlad riigi rajad,
Nagu Iisraeli orja a'al.

Pilt, mis uhkest Riilusest on näha
Juudi meelest ilmasgi ei läha;
Jõge laste kehad täidawad.
Lapsed siia sündimise tunnil,
Uputati Waraode sunnil;
Iisraeli emad nutawad.

Uga Riili pinnal lusti sõitu,
Pärisrahwas ühe teise wõidu

*) Juutide käsu õpetus.

Paatidega rõõmsalt ajaminad.
Lõbus kõne, naeru lugin lajab,
Siidi purjed tuul jääb paisu ajab,
Lipud teemad waitist krabinat.

Naatan lahklub, maha jäävad lipud,
Silma paistwad piramiidi tipud,
Ühe otsa nüüd ta seisma jääb.
Siit ta waatab, pää nii longus, norus,
Ühes wiljarikkas Niili orus
Dma wendi orja küttes näeb.

Ühed teemad hoolsalt teliskiwa,
Teised koristawad wiimse iwa
Pärisrahwa wilja põldudelst.
Wäsimus neil waimu maha rõhub,
Tuule=õhk neil käed ja filmad lõhub,
Päike kuumalt paistab ülewelt.

Piht ja kael neil riidest waba, wõõni, —
Nõnda töötawad nad hilja böni,
Et ei tunneks liiga palawust.
Rubjas kurjalt wannub, sõimab, haugub, —
Orja pihäl piitsa pihu paugub, —
Rubtleb iga weikest eksitust.

Mõni wanakene põswist nõtkub
Kui ta sundja käsul saue sõtkub,
Nõrkeb, -- teine tehku edasi . . .
Igal ühel waewa higi tilgub,
Mõnel nutu pisar filmas wilgub,
Weereb palgest alla waguši.

Walitsuse wiisis waljus, kõrkus,
Naeruks tehtud naestefugu nõrkus,
Pille sõnad ala sundja juus.
Kõige enam ülekohut, liiga,
Kannatab siin iga orja piiga,
Kiusajaks neil kubja kiimalus.

Kardetaw on Juudi nüüdne ase,
Aga siingi Päästja pilt ei lasse
Teda kaua paigal püsida.
Tema tee läab juba kõrbe rajal, —
Hommikulsel päewa tõusu ajal, —
Siinaiše suure rutuga.

Mäe pääl kõrge suitsu sammast weerleb,
Kite raskub; wälgu tuli keerleb;
Israël on leeris, kuulab all.
Ilma Looja käsu sõna kajab.
Rahwas, — keda kartus taga ajab, —
Lubab käsku täita wärinal.

Wiimaks taewa pafuna hääle waikis,
Leeris warsti pilli heli kaitis,
Rahwas läks nüüd jälle rõõmsamaks.
Tantsis hulgal ühes ridamiin,
Laulis orjakojas kuulnud wiisi,
Wastika ta tõstis jumalaks.

Naatan waatab ja siis mõtleb isi:
„Mõni tuhat maksab kuldne wiis,
Sunn mees, kes selle kätte saab!“
Järsku läheb mehe nägu karssti:
„Minu rahwas teenib furnud wärssti,
Orja kojas nähtust auustab.“

Naatanil siit käst on ära minna,
Teda jubib saatja püha linna:
See weel paistab endse ilu sees.
Linnas igal pool on kihin, kahin,
Rihutus ja jala jutu jahin;
Linna sõidab eesli seljas mees.

Selle nägu rõhutatud ja tume,
Naatan tunneb siiski tema jume,
See on selle mehe jarnane,
Kelle risti kaju teda saatis.
Ja kui Naatan oma taha waatis,
Radus risti kaju pilwesje.

Oli mäe päält sõitja alla ruttab,
Linna nähes libedasti nutab,
Käägib waikjelt, hinge walu sees:
„Püha-linn, jul puudub hinge rahu,
Taewa riik su templisje ei mahu,
See on factud sinu ilma ees.“

Waenlane ju kindlad müürid lõhub,
Sind ja sinu lapsed furnuks rõhub,
Kivi ei jae külge kiwile.

Kui sind kohtumõistja kaalub waega,
Kerge oled; armu kutse aega
Sa ei tunne ränk sul pöörmine.

Nagu linnukene poegi matab
Kulli eest, neid tiivul kinni katab,
Tahtsin minagi sind warjata
Surma kohut mõistad nende pääle,
Kes ju päästmiseks on tõstnud hääle,
Kes sind läkitatud aitama."

Pilatusse kohtu kajas warsti
Näeb ju Naatan ilma hingearsti
Ribuwitsja naeru krooniga.

Õachajad ei kohtu poika rühi,
Rahwas peab ju oma paasa pühi,
Ta ei tohi käsus eksida.

Terwe Isriel on päästja wastu,
Abiks keegi sellele ei astu,
Keda igatsedes oodati.
Surma kohtu laud on juba kaetud,
Päästja õpilased pelgu aetud,
Uusi kannatab ta waguši.

Kirjatundjad waletajaid nõudwad ;
Preestrid wiimaks otsusele jõudwad :
Mam rahwas olgu aitaja,
Tehku õues walju mäsfu, kára,
Kohutagu kohtumõistja ära,
Siis ta lubab wangi surmata.

Nende nõu läab ilusasti märki,
„Lõhge risti!" kuuldub ühte järgi,
Mäsfamine suisa tulemas.
Rahwas ajab mõistufeta joru,
Ta on ülempreestri hüüde toru,
Kirjatundja kasuks kiskendas.

Kohus Päästja rahwa kätte annab . . .
Jeesus risti palki seljas kannab.
Golgatale liigub rahwa summ.
Ta on rõõmus, nagu pulma ruttab,
Mõni naene Jeesust kaebab, nutab ;
Jeesus kõnnib waguši kui tumm.

Päästja nutjaid waigistada püüab,
Opetates neile wastu hõuab:
„Nutke ennast, lapsi, mitte mind!“
Ta neid tulewikus õndsaks kiidab,
Kes siin neiu põlwes aega wiidab,
Kellel imemata karste rind.

Rööwlitest on kaks ka mäele toodud,
Päästja nende jeltsi üles poodud,
Maa ja taewa wahel rippumas.
Naatan elawalt näeb ristis seda,
Kes kui kuju siia ajas teda;
Igal tunnil arga hirmutas.

Ime ilmub. Päike peidab palge,
Widewikuks muutub lõuna walge,
Kaljud ratsuwad ja lõhkewad.
Põrmu pöues algab mürin, wärin,
Templis rebenewa teki kärin,
Pühad jaladused ilmuvad.

Tõstised on Päästja risti kõned
Nii et hirmunewad ära mõned,
Kes jääb tema surma ootamas.
Aga nõutumaks kõik targad jääwad
Kui nad kolmandamal päewal näewad,
Hauast ärtab Kristus kuningas.

Naatan selle pääle unest ärtab,
Rõõmyal meelel seda mõistab märkab,
Et see nähtus une wiirastus.
Tema ihu uhub hirmu higi,
Kuldseid asjad seisawad ta ligi,
Nende wastu on tal põlastus.

Solmas laul.

U m b e r p ö ö r m i n e.

Ära kaota häwas lootus' kiiri,
Päästja armul pole iial riiri.
J. Bergmann.

Õhtu õhk on raske nagu tina;
Taewa eha katab pilwe wina;
Wälgu tuli läigib laugemal.

Kõrgel õhus kuuldub äife kume,
Wälgu paistel walge Juudi jume.
Naatan otsib warju pööja all.

Siia jääb ta seisma tüfiks ajaks,
Wotab pööja endale bömajaks,
Wihmaga ei kõlba rännata.
Siin ta istub wotab selget ilma,
Une kujud tulewad ta silma,
Kõige enam Päästja ristiga.

Neid ta püüab mõttest ära heita,
Käjusõna alla hoopis peita;
Käskusid ta hakkab lugema,
Jätab kärke lugemise wiisi,
Ütleb iga sõna pikkamisi,
Et neid oleks aega mõtelda.

Wida enam mõista ta neid püüab,
Jga sõna kohtumõistmist hüüab,
Jgas käjus oled süüdlane!
Seitsmendama wasta tehtud paha
Kotis — pööja alla pandud maha —
Kõõmu talle jügugi ei tee.

Siis ta asjad okste warju mattis,
Sammaldega kergelt finni kattis
Ja jäält i'e ära põgenes,
Kaua kõndis tema kurwal tujul,
Wäärtust polnud enam kuldjel kujul
Mehe rahutumäs südames.

Rahu, rahu! hüüab hääl ta rinnas,
Slagu ta maal ehk juures linnas,
Magades ta sellest unistab.
Zumalat ta ainsaks suureks hüüab,
Talmudiga aega wiita püüab
Arwates, et nõnda rahu saab.

Kaske täita kõik mis Zumal käsib,
Juuda tarkust mõistes mõistus wähib,
Rahu need ei annud waimule.
Prohwetite kirjad toob ta wälja,
Peed ehk kustutawad hinge nälja,
Käitawad kust lähed õige tee.

Iga prohvet nõrkemata loodab,
Kuulutab ja pikisilmi votab
Rahu toojat ilma tulema.
Nende kirjades on magus lootus,
Lugedes neid, ärkab hinge ootus,
Dotaja jääb küsigi rahuta.

„Mis siis risti kirik jampšib, jändab?
Kuhu tema liige rühhib rändab?“ —

Tarwis hoolsalt läbi waadata.“

Mõtleb Naatan, testamendi ostab,
Seda loeb ja enesele kostab :

„Palju lohte jääb mull mõistmata.

Lapselt saadid risti rahwa wiisi,

Nende usku, lootust, Paradiisi

Pidafin ma aina jampši võks.

Põlgafin siis risti rahwa sugu,

Mõistfin Jeesu kannatuse lugu

Nõdra, usu hullustaja tööks.

Minu waim sest kõigest wähe hoolis

Eiis, kui käisin risti rahwa koolis,

Tarwilikku tarkust õppimas,

Mis sääl risti usust kuulsin, teadsin,

Waidlemiseks tarwitafin, seadsin

Kui mind keegi Juudiks nimetas.

Rüüd ma seisjan kahtluses ja udus,

Une waim mu ümber wõrgu kudus

Ristirahwa püha kujuga.

Rüüd see unes nähtud risti-kandja,

Ristirahwa hin-e-rahva andja

Liitu mind ka oma rahuga!“

Kristust oma armsa kõnedega

Wõrdleb Naatan wana seadusega,

Kaalub mõlemate õpetust.

Wanast paistab wastu waljus, kalkus,

Uues sojendaja elu walgus,

Willes uskuja näeb taewa ust.

„Waewatud, kõik tulge minu juure

Ja kõik koormatud, kel hinges mure,

Wina saadan teile hingamišt.

Mina lepitasin ilma wõlad,
Rahwa pattu kandsiwad mu õlad
Kui mind süütalt koormas raske rist.“

Armsjad on need sõnad rahutumal
Mida rääkis ristirahwa Jumal
Inimese kujuk ilma pääl.
Naatan uurib, jõuab selgusele,
Rahu ligineb ta südamele,
Õnnelikult hüüab tema hääl:

„Israeli rahwa kumbed, püüded,
Prohvetite kuulutused, hüüded,
Kristuseta kõik on kasuta.
Meie sugu jeda ära salgas
Kelles kuulutuste tõde algas,
Kes ka meid on tulnud otüma.“

Lugedes ta huulil nutu wõru,
Oh kuiis maitseb see tal liiga mõru,
Jeesus wannub ära wiigipuu.
Mis on selle taga warjul, pelgus?
Warfi ilmub talle tõde selgus,
Nuttus hüüab waikselt tema suu:

„Baene Israel ja oled neetud,
Üle ilma pillatud ja weetud,
Sul ei ole riiki, isamaad!
Nõrgaks jäänud on su waprud mehed,
Sul ei leita wilja, — tühjad lehed
Sinu ajalugu täidawad.

Lahus rändad sina ilma õues,
Sala kahetjus on sinu põues,
Et ja tõde ära salganud;
Mis on seadnud risti riigid üles
Millel tugewus ja wärskus küljes.
Sina oled maha tallatud.

Kristus, sina suurem taewa anne,
Wõta iagasi see raske wanne
Minu Israelis sugu päält!
Tee, et neetud puu wõiks õisi kanda,
Weel kord mitme kordse wilja anda
Ja ja wõiksid ise maitsta säält.“

Paljugi, mis Juudile ei passi.
Tema mõte läheb hoopis sassi,
Kui ta leiab seda lugedes:
Iša, Boeg ja Waim üks ainus Jumal.
„Seda mõistma minu mõistus rumal
Kuda kolm on ühes ainuses.

Sa ei tohi teha ühtgi nägu
Jumalaks, mis Looja tööde jägu,
See on kõige ülem käsklusest.
Seda käsku Juuda sugu waatis
Kui ta Kristust risti pääle saatis
Oh, kes annaks mulle selgust sest!“

Ewangeliumi magust siju,
Mis mu hinges äratanud isu,
Kahtlus weel ei lasje maitseda.
Kõwa käsu koor weel seda rõhub.
Kessee mulle seda katgi lõhub,
Kes mind tuleks jelles aitama?“

Wende kartuse ta wiimaks wõidab,
Kaugemale kirikusse sõidab
Ewangeliumi kuulama.
Müüri äärde, teiste selja taha
Nagemata istub Naatan maha.
Keegi teda siin ei eksita.

„Risti rahwas ära käsku põlga
Eht küll käst ei taju patu wõlga,
Käsuft tuleb patu tundmine.
Ära oma püüdel ennast peta,
Õndsus tuleb usust tegudeta,
Armust wiitakse sind taewasse.

Käsu peeglist waatke oma hinge
Mis on must, ja selle juurde minge,
Kes teid peseb wee ja weregaga.
Oma armsa Poja ilma saatis
Iša, kui ta meie nõrkust waatis,
Käsku täitma püha eluga.

Ohwri, käsu Jeesus täiest täitis,
Risti kandes risti teed meil näitis,
Astugem nüüd tema järele.

Tema arm on nõdradele wari,
Kristi kogudus on tema fari,
Jeesus ise meie karjane."

See on täna püha kõne sijuks.

Igatjus nüüd Juuti nagu sijuks
Õpetaja juurde jutule.

See siis teda lahke südamega

Kristiusu põhjus-mõtetega

Tutwustab, kust leidub elu tee.

Õpetus nüüd walguustab ta waimu

Õndsaks saamisest on Juudil aimu,

Armsaks läheb talle Jeesu rist.

Batu elu nüüd ta kangeft wihtab,

Armu osalisejeks saada ihtab,

Soowib endal püha ristimist.

"Ara kobe tähsat jammu astu,

Küpse hästi püha asja wastu,

Mõtle igapidi järele!

Kui on Kristus sõbraks saanud sulle,

Siis mu juurde ristmisele tule,"

Käägib õpetaja temale.

Aga mees ei kahtle enam palju, —

Tal on põhjaks kindel usu kalju, —

Wõtab wastu püha ristmise.

Auusa tööga täidab oma kõhtu,

Kauniks, armsaks saab ta elu õhtu,

Kõõm ja õnn tal täitwad südame.

Nüüd ta õõsel rahulisti magab,

Siia wara waeste kätte jagab,

Wiis ta kogunud furd häbi tööf.

Wagal wiisil häädust teha püüab,

Ustus oma Peastjat palub, hüüab:

"Ole minu walguis jurma õõl!

Näita mulle teed ja saada taewa

Mind, kui jätan maha ilma waewa,

Kui hing lahkeb mnlde maja feest.

Kanna ise wärske rohu maale

Mind, kui kõrbes laua efind talle,

Kosta, Jõsand, taewas minu eest!"

Ueljas laul.

Enna arm.

Kas enna jüdannt tinned ja?
Nii kindel örn nii muutmata.
Ta sinu rõõmust rõõmu näeb,
Su õnnetusest oja jaab.
Koidula.

Nastat kaks ju nõnda mööda läinud,
Mõnigi on mõnda ilmas näinud,
Balju kannatanud Lutsu Ants.
Rahwa filmast warjul ta kui hluas,
Sunni tööl ja raskest wangi rauas,
Teda piirab kindel kiwi kants.

Enne wanemate käsku täites,
Kange kaelsust, oma tahtmist näites
Pani raskest kõik, mis joowiti.
Nüüd on mehel hoopis teine tundmus,
Täidetud peab saama iga sundmus,
Walitsus on kare kõigiti.

Kurb ja wäsinud ta filma waatus,
Tema oja metsalise saatus,
Keda piirab ümber raudne puur.
Sääl nüüd kurtub tema jõud ja keha,
Hääd ehk kurja sääl ei wõi ta teha,
Sääl on walitsus ja walwe suur.

Kolmas kewade ju õues ärkab,
Iga taimetene põrmus tärkab,
Külma kütkest wangid pääsewad.
Päike talwe wõimu maha rõhub,
Punde pungad taja lahti lõhub;
Une hõlmast tõuswad uinujad.

Gooduses on uhke rõõmu pidu,
Üles poole tungib iga idu,
Haljaks läheb mustaw mulla pind.
Aafal ilurikas lille pere
Walgusele hüüab: Tere, tere!
Hõiskab ühes inimese rind.

Hõiskab see, kes töö teel ei nõrke,
Kellel wabadus nii püha kõrge,
Paistab ala waimu filma ees.

See nüüd ärtab waba loodusega
Ehib ennast auusa tegudega
Nagu lillekene õitsedes.

Wabaduse õhk läab läbi müüri,
Läidab sedagi, kel waim on nüri,
Õtšib teed, kus leidub awaus,
Leiab rada meie Antsu runda,
Räitab temalegi oma hinda,
Kallis paistab talle wabadus.

Kül ta lõhuks wangi luku, taba,
Aga et ka ületõhtust waba
Dlets waim, jääb Antjul tundmata.
Kawalust ta hing ka siin ei wihta,
Ümber pöördä ta ei mõtle, ihta.
Halbdus on tal nüüdgi aitaja.

Tema teeb mis aga jatkab, jõuab,
Waba põlwe enesele nõuab,
Palub ema armsalt kirjaga:
„Anna andeks, et sul tegin walu,
Anna andeks, kasuwendi palu,
Et wald mind ei saadaks minema.

Tulewikus tahan ennast hoida
Kurja eest, sind, armas ema, toita,
Auusa tööga muidgi aidata.
Minu waimule ju päike toidab,
Püha sõna minu hinge toidab,
Sme muutus sündis minuga.

Rahju, et ma eksi teele tõtsin,
Halwa feltsi õpetusi wõtsin,
Sinnu noomimisil põlgasin.
Õöd ja päewad kahetsus mind waew b,
Enne aegse haua mulle kaewab,
Kodu igatsus mind waewab siin.“

Oh, kuis liigutab see ema meele,
Paneb jälle kulbse kandle keele
Tema südamesse liifuma!
Ja see hääl, mis sellest kandlest kajab.
Rahtluse nüüd ema hingeist ajab,
Lepitus jälle walmis waewata.

Lutsu eidekene kepi najal
Kändab juba päewa tõusu ajal,
Kõrtsist mööda walla majasse.
Tema waimu rufub furbdus rohke,
Wanast rinnast tõuseb taeblik ohke
Ja ta räägib taja kõrtsile :

„Siin ta seisab nüüd, see hirmus maja!
Kellele on teda ilmas waja?
Kellele? kes mulle kostab siin?
Tuhandete wara ära neelad,
Paljudele elu õnne keelad,
Noore jugu witsjaks oled, wiin.

Tuhat naese rinda katti lõhud,
Abielu pääle halwalt rõhud,
Käliga saadab perekondede,
Siit on kuulda waeste laste kisa,
Sest et mõni armastaja isa
Wiina wõimul wiidud hauasse.

Emad nutwad kelle tütreid, pojad,
Täidawad nüüd rohked wangi koad
Ehk kes muidu wiidud häbisje.
Mõtelda on seda liiga hale,
Kes wõib ütelda, et oleks wale :
Kõrtsist algas mitme effi tee.“

Suure walla hääle andja fogu
Kog b küsu pääle täna kofku
Et ta küsimust wõiks wastata :
Tabab wald weel Antsu wastu wõtta,
Ehk tal kohus Siberisse tõtta,
Wangi maale mina asuma?

Rahwas, feda warga jeltfi kära,
Rahju tehes pabandanud ära
Arwab algul feda paremaks,
Et niisugust meest, kes riidleb, riisub,
Ligimise wara jala riisub
Walla tahtel ära saadetaks.

Emake, kui usitene walus
Wiskles, wäänles, walla fogu palus,
Tema poega wõtta tagasi.

Eiin ta nuttis, kaebas, nutsus, nurus,
Mufu wõimu meeste käele surus
Ja siis rääkis nõnda wiimati:

„Mehe, teid on emad ilma kannud,
Taewas teile armjaid lapsi annud:
Tume kõigil tulewifu tee.
Widelge et ka mina poega toitsin,
Teda armastades rinnal hoidsin
Teadmata, mis täna tehakse.

Keegi pole rohkem tema läbi
Kahju saanud, ega tunnud häbi,
Nagu mina nõder wanake.
Siisgi olen juudnud jeda kanda,
Suudan kõiki talle andeks anda,
Teiegi ehk jeda juudate.

Täitke weel kord ema hinge soowi,
Tehge temaga nüüd wiimast proowi,
Ehk ta pöörab ümber ometi.
Kui ta jeda armu weel ei märka
Ega auusa elule ei ärka,
Siis ta rändab jälle tagasi.“

Oh kui palju ema arm kõik juudab!
Palju meeli süngi ümber muudab,
Mitmed mõtlewad ju teisiti.
On ka neid kes kõigest sest ei hooli,
Pilkawad: „Mits saatsid poja kooli!
Sääl ta hoopis ära rikuti.“

„Mis ja nuidu nutad, istud, kiigud
Lutsu eit, eks osta tublid liigud!“
Keegi eide kõrwa sõistatas.

„Tarwis niijutada feele paelu,
Paenutada süin neid kangeid kaelu,
Kes ju palwe wastu waidlemas.“

Eidele see nõue näib nii jõle,
Siisgi paneb pandiks oma jõle,
Mis tal pruudi ehteks ostnud mees.
Selle eest ta lasseb wiina tuua,
Annab salamahiti neile juua,
Kellel suurem wõimus teiste ees.

Sellega ta võidab ära mõnda,
Walla otjus ilmub wiimaks nõnda:
Lutsu Ants võib tulla tagasi.
Täidetud on ema hinge jänu,
Meelele ta hüiab tubat tänu
Ja säält läheb koju rõõmsasti.

Pikad, pikad on nüüd ema päewad
Siiga aeglaselt nad mööda läewad
Boja koju ootamisega.
Tema kedrab wirgalt ühte järgi,
Piideid koob ja õmleb walget särki
Millega furd poega ehtida.

Eideke nii walget pesu waalib,
Boja tarwis elu pilti maalib
Mida üks furd talle näidata:
Tarwis talle wõtta tubli naine
Muidu on ta põlatud ja waene,
Sakkab endist jelli otjima.

Naese arm võib mehe uueks luua,
Mehe rinda auusaid püüdeid tuua,
Tasandata komistuse tee.
Noorus häbi tödest õnne nõuab, —
Kange wõim, kes kirge wõita jõuab,
Mida tujud toowad weresse.

Naene saagu Antsu elus jaatma
Õpetagu teda taewa waatma,
Kust meil tuleb abi häda sees.
Mitmes rahu armastajas talus
Perekond on õige õnne alus,
Kusa tööd ja rahu leiab mees.

Naesemehets Ants peab kohe heitma
Sellest enesele löbu leidma
Et tal kodu muutuks armsamaks,
Kui kõik endsed jooma paigad, majad,
Kusa aega wiitwad hullustajad
Kes on meelest läinud ogaraks.

Siis mu poega hella ema palwe,
Armsa naese sõna, hoolas walwe,
Igal sammul hääle juhivad.

Tema waim peab wiimaks järgi andma
Raunist kiidu=rikast wilja kandma,
Et ta pahad kombed lämbuvad.

Viies laul.

Pulmad.

Sest sinu oma walu
Ja oma Golgata.
Koidula.

Lõppenud on ema igaw ootus,
Täide läinud tema magus lootus,
Poeg on kodu tema ligidal.
Ema teades on ta jätnud maha
Zoomise, toob koju leiba raha,
Elab, teenib ema käsu all.

Ta on kosja sõidud ära sõitnud,
Igapidi tubli neiu woinud,
Oma külge sõnul sidunud.
Armastaja pruut sest wähe hoolis
Mida need, kes õppin'd elu koolis,
Peiu kohta talle rääkinud.

Kõige rohkem kahtleb pruudi isa,
Oma luba andma ta on wisa,
Tõsiselt ta räägib tütrele:
Wangi rind on waene sooja andma,
Olad hellad elu koormat kandma,
Süda armuta ja kiwine.“

Uga pruut kõik raskust lubab kanda
Antjuga, ja talle andeks anda,
Mis ta teinud ehk kus langenud.
Arm on Antsul' teised mõtted toonud,
Tema waimu nagu uueks loonud,
Kõõmsamaiks ta elu muudetud.

Pruudi auusus, seda peigmees usub,
Rahwa põlgduse mult maha rusub,
Mida seni mulle näidatud.
Peigmees teistelt nõnda õnne ootab,
Uuusa rahwa liikmeks saada loodab,
Loodab leida auu, mis kadunud.

Ragu ussi, kesse talwel tufub,
Kunni kewadel, kui kägu tufub,
Soojus jälle kutjub elule.

Nõnda noore elu arm: päife
Pruudi waade, puhas silma läige
Glawaks teeb Antju südame.

Nüüd ta tunneb, et tall rinnus asub
Kõhtumõietija, kes wiimaks taseb,
Mis on elus tehtud halvasti.
Kül ta püüab teda maha matta
Julge meele taga ära fatta,
Aga jume räägib teisiti.

Krask pruudi isa peale waatab
Ants, kui see neid laulatama jaadab
Õnnistates armsa sõnaga:

„Kadde lapsed ühes elu waewa,
Mite julgelt uue elu laewa,
Mis nüüd rannalt hakkab liikuma.

Pidage siis ühes nõuu ja aru,
Kui ehkelumerel torm ja maru,
Hakk Teie wastu mäsama.
Teie meel ja mõte olgu waga,
Nõutke elus Päästja armu taga,
See teil olgu laewa juhtija.“

Ema täidetud on õnne wäega,
Kui ta wäriweja lahja käega
Loega ja ta pruuti õnnistab.
Palma saaja kirikusse jaadab,
Muttes laste järgi kaua waatab,
Põlle nuroas filmi kuwatab.

Majakella kõlin külas kajab,
Palma rong nii kiirel sõidul ajab,
Läbi küla, läbi tänawa.
Inimesed jookswad wälja majast,
Kõles ergutatud kella kajast
Jaawad uudis-himul waatama.

„Antju Ants, kes wangi raudu kandis,
Kõldele wald mullu andeks andis
Ja ei factnud teda minema,

Weelgi tubli naese endal' wõidab,
Uhfel wiisil laulatama sõidab,
Sõidab juure pulma jeltõiga."

Rõnda hiiüdwad noored mehed, peiud,
Ise wiisil kõnelewad neiud
Pooši kaudu pahameelega:
„Sõimaku ilm meest küll halwaks, waeseks,
Siisgi läheks mitmed talle naeseks,
Tal on wõimalik weel walida."

Sidekesed nõtkutawad pääga,
Pruudi kohta võldeks heitwad käega:
„Õnnetu jääb sõidab õnne teel!
Ants on pärast nii kui enne paha.
Susi ajab wana karwa maha
Aga muutmata jääb murdja meel.

Kiirelt sõidab rõõmus pulma saaja,
Tornist kumisetes kella kaja
Kiriku poolt kostab nendele.
Pruudi kõrwest kustub sõidu kärin
Südames tal algab õnne wärin,
Rinnas pühaline tundmine.

Ihkaw arm siin wärwib pruudi palge,
Selle wastu Antsu nägu walge,
Surnu karwaline lahwtatu.
Araks lähneb tema silma läige, —
Ragu paistaks praegu hele päike, —
Krambi wiisil liigub tema juu.

„Kas sind tabas häkiline haigus
Tunned walu kehas kõigis paigus?"
Ütleb pruut jääb õrnalt Antsule.
„Miks su juu nüüd jeda mulle jalgab?
Täna ühenduse tee meil algab,
Õnne kella juba lüüakse.

Üheks jaagu meie rõõmud, walud,
Kas ja hõistkad ehk kas Loojat palud
Ütle ikka julgelt minule.
Jägame kõik rõõmud walud pooleks,
Anname end taewa Iha hooleks,
Astume nii uude elusse."

Ants teeb nagu jest ei saaks ta aru,
Tema mõttes mäsjab lange maru,
Kirik hakkab paistma häkisti.
Antsu südant nagu kofku fistaks
Torni ots kui talle rinda pistaks
Ja ta lööb nüüd kartma koguni.

Mälestust ei wõi ta rinnust heita,
Pulma rõõmu alla ära peita,
Meelde tuleb talle hirmus öö,
Millal tema püha kotta tikkus,
Pühad riistad warastas ja rikkus,
Tegi häbistawa kuritöö.

Aga sellest puudus selgem teadus,
Muidu karistaja kohtu seadus
Paneks kinni templi lõhkuja.
Kuri ajaladus on raske lenda
Kirikusse, kätt ja südant anda
Pruudile, kel kõik on teadmata.

„Mees, kes noore elu effi ilma
Laseb ainsaks pilguks naese silma,
Annab mõõga kätte naisele,
Millega ta mehe südant lõikab,
Pahal tujul ette wiskab, hõikab,
Risub wanad haawad walgele.

Kas ta siis kui kõike jeda kuuleb
Minuga weel altarile tuleb
See on hoopis ise küsimus.“
Nõnda mõtleb Ants ja kindlalt usub,
Et see pruudi rinda rängalt rusub
Kui nüüd ilmuks tema kõwerus.

Ants jee pääle saanist wälja astus.
Pruudile jäi wõlgu õige wastus:
Juba jõudsiwad nad paigale.
Mirdi pärje all ja keskel pidu
Ärkas üles kahetsuse idu
Soowimata pruudi hingesse.

Kivi weereb pruudi õnne teele,
Sala kartus wõidab rõõmja meele
Ja ta mõtleb kurwalt waguši:

„Petis usk, et mees kes kaijus magab
Südant naese südamega jägab,
Täna paistab mulle selgesti.“

Kirikust ju laulu kõla kajab,
Rahtluse see pruudi hingest ajab,
Ta jääb tähtsat tundi ootama.
Antsule teeb laulu kõla piina,
Ta läab kõrtsi, et jäält võtta wiina,
Selle võimul julgust koguda.

Kõrtsis hüüab walla Tallitaja
Kes niin tihti viidab oma aja:
„Vutsu Ants, kas sa ei tunne mind! ?
Viina võitsin walla kogu meele,
Tegin lühendust su kauge teele,
Võtsin jälle walla liikmeks sind.“

Ants läab kohe letist wiina tooma
Kutsub võimu mehe liiku jooma,
Lükkab teisi ära leti eest.

„Tere sõber, lööme jälle patssi!
Eks sa tunne enam Dru Matši,
Oma endisi wana seltsi meesi?“

Nõnda Matši Antsule kätt pakub,
Wiina himul oma huuli lakub ;
Ants ei võta teda tuntawaks.
Seda wana sõber warši märkab,
Tema rinnas wiha tuju ärkab,
Kõne toon läab kohe tooremaks.

„Nüüd sa põlgad oma sõbrad ära,
Sõidad pulmas nagu rikas härra,
Dled warši abi elu mees.
Mis sul nõnda elada on wiga ?
Läts ju hästi wana Naataniga,
Püha-asjadega kaubeldes.“

Waikinud on sinu tööde kära,
Lõhu jälle warši kirik ära
Sääl on uued riistad kallimad
Rui need oliwad, mis enne wõtsid,
Rui ja rööwi himul templi tõtsid,
Võtsid kaasa waeste kopikad.“

Ants weel waewalt jalgel seista juudab,
Tallitaja ennast waljaks muutab,
Laseb teda kohe siduda.

Kohus siis ja Antsu küsis, uuris
Kui ta esimest kord istus puuris,
Küüd ei ole kohtul kahtleda.

Endsed süüd mis tehtud ühte foodu
Wiisivad ta korrast wangi roodu,
Kust ta pääsis walla armuga.
Täna suurem süü siin ilmsiks tuleb,
Pruut ka warfi ehmatates kuuleb,
Tema peigmees templi lõhkuja.

Kuis see teatus pruudi südant alwas,
Wali sõnum teda rängalt salwas,
Et ta selle alla minestas.

Ragu halla öö wiib dielt lehed,
Kisub pruut siis puruks pulma ehet,
Mis ta juukse patfi ehtimas.

„Kudas näen ma pahandatud isa,
Kes mul luba andma oli wisa,
Antsu abikaasaks hakkata?
Miks ma antsin ennast Antsust wõita,
Tahtsin tujudele järgi sõita
Dma armsa isa lubata?

„Ema, hinga rahulisti hauas!
Minu häbi-rikkas pulma lauas
Sa ei oleks juutnud istuda.
Sellest leian siisgi troosti, waene,
Et ma weel ei ole rõõwli naene,
Kelleks pidin saama teadmata.

„Pulma tund ei ole elu nali,
Peigmees hoolsalt enesele wali,
Wali teda waitse palwega.
Walimine elu tee sul määrab,
Õnnetu, kes selles wiltu wäärab,“
Nõnda hoiatas mind sõbrana.

Kallid sõnad sõbralikust keelest
Unusivad armu tundel meelest,
Jäiwad jenna, kus nad räägiti.

Meeled pidasivad lusti mängi,
Eotisivad õnne-elu jängi,
Maalisiwad luule pilti'.

Rare tuul nüüd õnne õilmed puhub, —
Silma wesi luule pildid uhub, —
Lükkab ümber rõõmu farifa.“
Nõnda mõtleb pruut. Tal silmis häbi. —
Ümber seiswast rahwa hulgast läbi
Läheb tema nukralt, nutuga.

Otsa tehes rahwa naeru hoole
Pulma rong süit pöörab koju poole,
Tusa tuju pidu nägudel.
Waihinud on noorte kõned hellad,
Waha wõetud aisa küljest kellad,
Pruut on kurb kui peiu matusel.

Peig on finni, rauad kätēs, jalus,
Paha meel on kõigil pulma talus,
Pidu lõpeb aja wiitmata.
Pruudi isa nägu näib nii tume,
Tema hääl on karm, ja kalk ja lume,
Wähe teeb ta juttu tütreaga.

Antsu ema wana küürus fogu
Sirbi kujuliseks langeb fokku,
Ja ta räägib poja pruudile :
„Sinule sai tema wõrgu paelaks,
Minule saab warsti firštu naelaks,
Ija jaatis wara hauasse.

Asjata ma teda koju wootsin,
Asjata ta ümber pöörmist lootsin,
Ma ei tunnud tema rasket süüd.
Tema noore põlwe kaswatuses
Nändasin ma juures rumalusēs,
Seda alles tunnen, märkan nüüd.

Nüüd ei ole kodumaal tal püü,
Kohus enam walla käest ei küü,
Kui ta teda jaadab minema.
Külmal maal ta oma liikmeid waewab,
Sügawusest kulda wälja kaewab,
Oma nurja läinud seltsiga.“